

Fundația Academia Civică a fost înființată la 21 aprilie 1994 de cunoscuții scriitori Ana Blandiana și Romulus Rusan împreună cu alți 175 de membri fondatori din rândul foștilor deținuți politici, istorici, scriitori, oameni de știință, intelectuali de marcă, preocupați de studierea și cercetarea istoriei comunismului în România și promovarea spiritului civic în societatea românească postdecembristă. Scopul declarat (și dovedit în timp) al acestei organizații neguvernamentale (ONG) apolitice și non-profit este acela de educare civică a cetățenilor, îndeosebi a tinerilor, cunoașterea trecutului, recuperarea și restituirea istoriei și a adevărului istoric falsificat grosolan de sistemul comunist.

Principalul proiect al fundației, încă de la înființare – valabil și în prezent este Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței sau pe scurt Memorialul Sighet, în consens cu principiile și preocupările Consiliului Europei sub egida căruia este conceput. Motto-ul proiectului (și al activității fundației) este: Atunci când justiția nu reușește să fie o formă de memorie, memoria singură poate fi o formă de justiție. În anul 1998, Consiliul Europei așeza Memorialul Sighet (complex Muzeal de mare anvergură), printre principalele locuri de păstrare a memoriei continentului alături de Memorialul de la Auschwitz și Memorialul Păcii din Normandia.

De altfel, memoria ca formă de justiție a fost titlul și genericul expoziției deschise la Bruxelles în ziua de 18 octombrie 2011 de către Ana Blandiana și Fundația Academia Civică, sub înaltul patronaj al președintelui Parlamentului Europei, eveniment ce s-a bucurat de mare apreciere și succes internațional. Despre Muzeul Memorial de la Sighetul Marmăției (fosta închisoare a elitelor) principalul proiect al Fundației Academia Civică am relatat pe larg într-un număr anterior al revistei *Independența Română - Independența prin Cultură* (numărul 71, septembrie-octombrie 2021), motiv pentru care nu mai reluăm informațiile publicate, dar subliniem că și în prezent, la mai bine de 30 de ani de la darea lui în circuitul public, funcționează impecabil, atrăgând permanent numeroși vizitatori din țară și de peste hotare, dornici să cunoască istoria României comuniste și, găzduiește des evenimente și manifestări științifice de înaltă ținută intelectuală cu participarea unor ilustre personalități române și din străinătate, făcând o excelentă impresie în plan internațional.

Sediul central al Fundației Academia Civică este în București. Inițial într-un imobil vechi din centrul Capitalei (zona Calea Moșilor – Paleologu), inadecvat în raport cu menirea sa, dar funcțional, una din importantele activități desfășurate fiind luarea unor ample interviuri de istorie orală trăitorilor (victimelor, supraviețuitorilor și funcționarilor) perioadei comuniste/ceaușiste. Ulterior (din 2022), sediul a fost mutat într-o splendidă clădire de patrimoniu de pe strada Jean Louis Calderon, numărul 66 (achiziționată și reabilitată din fondurile Fundației), local în care în prezent funcționează și Muzeul Victimelor Comunismului (Memorialul Sighet la București) care găzduiește în spațiul său o expoziție tematică permanentă, putând fi vizitată zilnic.

Aici, în sala de festivități, elegantă și primitoare, Fundația Academia Civică organizează periodic (cu o frecvență deasă), sub genericul Justiția Memoriei, o serie de conferințe și alte manifestări științifice de mare ținută intelectuală și morală, multe dintre ele în parteneriat cu prestigioase organizații și instituții precum: Fundația Culturală Memoria (cea care organizează și Simpozionul P.E.R.T. - de care am amintit în numărul trecut al revistei noastre); Fundația Spandugino; Fundația Konrad Adenauer; A.F.D.P.R.; I.I.C.C.M.E.R.; C.N.S.A.S; Academia Română; Facultatea de Istorie a Universității din București ș.a. Tematica acestor acțiuni ale fundației este variată, propunând și dezbătând subiecte de mare interes și de actualitate, printre care, se evidențiază rolul și importanța memoriei în evocarea și în înțelegerea corectă a faptelor întâmplate în trecutul istoric apropiat (1945-1989).

Fundația Academia Civică inițiază și organizează nenumărate evenimente cultural-istorice și memorialistice în țară și în străinătate, participând de asemenea și ca invitat special (de onoare) și la manifestări de profil din Europa și alte state ale planetei, contribuind din plin la cunoașterea adevărului istoric și promovarea Justiției Morale, o necesitate de prim ordin într-o lume democratică și civilizată. Fără o asemenea abordare, corectă și sinceră, orice construcție politică, socială, umană este sortită eșecului, indubitabil. Corupția, necinstea, fățarnicia, camuflarea trecutului și încercarea de cosmetizare a acestuia prin falsificarea adevărului istoric sfârșesc inevitabil în dictatură și tiranie. Sintagma Justiția Morală este crezul tuturor membrilor și simpatizanților Fundației (asemănător până la identificare cu cel al nostru, al Fundației Literar-Istorice Stoika, editorul revistei Independența Română - Independența prin Cultură).

Dintre nenumăratele activități desfășurate de-a lungul timpului de Fundația Academia Civică, în afara celor deja menționate, se regăsesc simpozioane, conferințe și alte manifestări științifice naționale și internaționale, Ziua Memoriei (de Înălțare, care coincide și cu Ziua Eroilor), Școala de vară (anual, din 1998, pentru elevi și studenți), lansări de cărți, întâlniri cu personalități mondiale și autohtone, expoziții de artă și foto, publicarea de cărți, broșuri și reviste etc. O enumerare a tuturor evenimentelor organizate de fundație ar fi imposibil de cuprins în spațiul publicistic dedicat acesteia, motiv pentru care ne rezumăm a evidenția doar o parte dintre cele inițiate și desfășurate în ultimul an, (alegerea făcând-o pe criterii subiective):

- noiembrie 2023 - Andrei Ursu, conferința Dezinformarea ca formă de reprimare a memoriei și justiției,
- decembrie 2023 - conferința Iuliu Maniu sau România demolată;
- februarie 2024 - Armand Goșu, dezbateră Doi ani de război. Invazia Rusiei asupra Ucrainei;
- aprilie 2024 - Ioan T. Morar, Conferința Umorul în vremea lui Ceaușescu;
- mai 2024 - Mircea Mihăieș, conferința Doliul ca formă a memoriei;
- iunie 2024 - dezbateră Curaj și jefă. Jurnaliștii români în închisorile comuniste, Anton Uncu;
- iulie 2024 - Vitalie Ciobanu (Republica Moldova) conferința Republica Moldova - 33 de ani de independență;
- septembrie 2024 - Școala de toamnă.

Politici sociale în România comunistă. Momente de
turnură versus procesualități în tranziția spre comunism în România 1944-1947;

- octombrie 2024 - dezbateri, lansare de carte și vizionarea filmului *Suflet interzis* de Dumitru Lițu;
- octombrie-noiembrie 2024, lansarea cărților *Trecutul ne ajunge din urmă* de Virgil Solomon și *O viață alături de Camilian Demetrescu* de Mihaela Mamali Demetrescu;
- noiembrie 2024 - decernarea Premiului Monica Lovinescu 2024 la Ateneul Român distinsei personalități Ana Blandiana;
- noiembrie 2024 - conferință și lansarea volumului *Cartea neagră a comunismului* a eminentului istoric Stephane Courtois.

Urmează, evident și multe alte evenimente. Fundația Academia Civică deține și o editură proprie, care, în decursul anilor a publicat o multitudine de cărți, broșuri, reviste și alte materiale de mare valoare și căutare pe piața românească și internațională.

Din infinitatea de cărți publicate la această editură, exemplificăm (în ordine aleatorie): Romulus Rusan - *O zi de toamnă cândva*, 15 noiembrie 1987, Brașov; Romulus Rusan - *Cronologia și geografia represiunii comuniste în România*.

Recensământul populației concentraționare; Romulus Rusan - *Sfârșiți odată cu trecutul negru. Sistemul represiv comunist din România*; Denis Deletant - *România sub regimul comunist*; Stephane Courtois - *Pata oarbă a memoriei*; Ana Blandiana - *Exerciții de speranță*.

România în care aș vrea să trăiesc; Doina Cornea - *Jurnal. Ultimele caiete*; Ioana Boca - *1956, un an de ruptură*; Gheorghe I. Brătianu - *O enigmă și un miracol istoric: poporul român*; Cicerone Ionițoiu - *Figuri de legendă*; Alexandru Zub - *Opreșiune și rezistență*; Valentin Hossu-Longin - *Canalul morții. Martor*; Nicolae Carandino - *Noapți albe și zile negre*; Colectiv - *Timișoara în arhivele Europei Libere* 17-20 decembrie 1989 și exemplele pot continua.

În concluzie, Fundația Academia Civică desfășoară o vastă activitate cultural-istorică și cetățenească, organizând permanent acțiuni de înaltă ținută intelectuală și spirituală (la care și eu am avut onoarea să fiu de multe ori invitat și să particip), fiind un veritabil reper moral pentru societate, o tribună a luptei pentru libertate, justiție și adevăr istoric.

Horățiu Măndășescu